

A Kúria a dr. Szirtes Edit ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Domokos Katalin ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetés jogellenességének megállapítása és egyéb igények iránt a Budapest Környéki Munkaügyi Bíróságnál 3.M.294/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.20.645/2013/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.20.645/2013/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt napon belül - 69.000 (hatvankilencezer) forint és 18.630 (tizennyolcezer-hatszázharminc) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

Az felülvizsgálati eljárásban felmerült eljárási illeték az állam terhén marad.

I n d o k o l á s :

A felperes keresete az alperes által 2011. február 9-ei keltezéssel közölt munkáltatói rendes felmondás jogellenességének megállapítására és annak jogkövetkezményei alkalmazására irányult.

A Budapest Környéki Munkaügyi Bíróság a 3.M.294/2011/23. számú ítéletével megállapította a munkaviszony megszüntetésének jogellenességét és annak következményeiben marasztalta az alperest, továbbá kötelezte a felmerült perköltség és eljárási illeték megfizetésére is.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1996. április 29-én létesített határozatlan idejű munkaviszonyt az alperessel. 2007. december 3-ától értékesítési vezető munkakörben alkalmazta az alperes a Cargo (haszongépjármű) üzletágban. A felperes közvetlen felettese M.N. üzletágvezető volt. A felperes munkakörét minden nap rugalmas munkaidőben, 07.00 óra és 17.00 óra között 8 órás munkarendben volt köteles ellátni azzal, hogy napi fél óra ebédidő illette meg. A felek külön okiratban versenytilalmi megállapodást kötöttek. A felperesnek az alperes a konkurens munkavállalás tilalma kompenzációjaként havi 65.000 forintot fizetett. A felperes havi átlagkeresete 577.003 forint volt.

2010. év elején a munkáltató munkaerő-racionalizálást hajtott végre, melynek keretében a C. üzletág felperes által vezetett csoportjában üzletkötőként dolgozó N.G. és K.ZS. munkaköre megváltozott, már nem üzletkötőként dolgoztak tovább. N.G. feladatait három másik üzletkötő között osztották szét, míg K.ZS.-ét 2010. május 6-tól T.L. vette át. A felperes folyamatosan jelezte az alperesnek, hogy N.G. munkáját nem tudják ellátni azok az üzletkötők, akiket erre kijelöltek, végül 2010. november 24-én

felvették F.K.-t, aki átvette N.G. korábbi munkáját. 2010. év elején H.N. üzletkötő is beadta felmondását, de 2010. május 29-ig részmunkaidőben tovább dolgozott, helyére 2010. április elején S.G.-t vették fel. 2010. márciusában alperes megszüntette B.N. üzletkötő munkaviszonyát, helyére Gy.L.-t vette fel.

Az alperes 2010. augusztus 15-én írásbeli figyelmeztetésben részesítette a felperest, amelynek indoka az volt, hogy nem teljesített határidőre egy, az alperes által részére meghatározott feladatot. A felperes az abban foglaltakkal nem értett egyet.

Az alperes 2011. február 9-én 90 nap felmondási idővel 2011. május 10. napjára rendes felmondással megszüntette a felperes munkaviszonyát a felperes munkaviszonnyal kapcsolatos magatartása miatt. A felmondás szerint az alperes a felperes vezetése alatt álló gazdasági terület folyamatos teljesítménycsökkenésére tekintettel, gazdasági megfontolásból átszervezést volt kénytelen elhatározni a felperesnek az indokolásban felsorolt magatartása miatt. A felmondás az indokokat öt pontban határozta meg:

1. a felperes az irányítása alatt álló területen egy évben sem érte el az előírt árbevételi terveket, 2007-ben 84,4%-ot, 2008-ban 92,4%-ot, 2009-ben 79,6%-ot, 2010-ben 95,2%-ot teljesített;
2. a felperes nem megfelelően alkalmazta az árkedvezményeket, amely a munkáltatónak jelentős gazdasági haszonkieséssel járt. Az árképzésnél figyelembe vett kalkulációs faktor 2010. évben ténylegesen 2,51 volt az elvárt 2,79-es követelményhez képest, amely összességében 11,8 millió forint árrés kiesést eredményezett;
3. az üzletágvezetőjétől kapott feladatokat több esetben határidőre nem teljesítette, amelyért írásbeli figyelmeztetésben is részesült;
4. a felperes munkához való hozzáállását némely esetben a közöny, más esetben az elutasító magatartás jellemezte;
5. a felperes 2011. január 5-én a félórás ebédszünet helyett 2 órát volt távol, távolmaradásának indokait nem közölte, a vezetője fél nap szabadság kiírását kezdeményezte.

A felperes által a rendes felmondás jogellenességének megállapítása iránt indított perben az elsőfokú bíróság a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 89. § (2) bekezdésére, 100. § (4) és (6) bekezdéseire, és 174. §-ára alapítottnan hozta meg az ítéletét.

Indokolásában kifejtette, hogy az alperes a rendes felmondásban az átszervezés mibenlétére tényelőadást nem tett, a felmondás indokolása kizárólag a felperes munkaviszonnyal kapcsolatos magatartását részletezi, ezért a felmondás tényleges, valódi indoka nem a munkáltató működésével összefüggő ok, hanem a felperes munkaviszonnyal kapcsolatos magatartása volt.

A felmondás első pontja tekintetében megállapította, hogy a számok cáfolják azt a megállapítást, hogy a felperes vezetése alatt álló gazdasági terület teljesítménye folyamatosan csökkent volna, mivel csökkenés először 2009-ben volt, majd a következő évben ismét emelkedett. A felperes egyik évben sem érte el a 100%-os értéket, azonban a 2011-ben kelt felmondásban a 2007-2009-es évekre való

hivatkozás nem okszerű.

A felperes csoportjában 2010-ben jelentős fluktuáció volt, két üzletkötő munkaköre módosult, kettőé pedig megszűnt, N.G. pótlására csak 2010. november végén került sor, H.N. több hónapon keresztül részmunkaidőben dolgozott. Ezek a körülmények kihatással voltak a felperes vezette csoport teljesítményére. 2009-ben a felperes csoportja mellett működő két másik csoportból az egyik szintén nem tudta 100%-ban teljesíteni az árbevételi tervet. A gazdasági válság is folyamatosan befolyásolta az alperesi forgalmat. A tervszámot év elején az egész évre adta az alperes, és annak módosítására, csökkentésére a létszámcsökkentés miatt nem kerül sor.

A felperesnek nem volt joga az ármenedzser, az üzletágvezető és az ügyvezető által adott árkedvezményeket leállítani, megvétózni, csupán véleményezési joga volt. Amennyiben az üzletkötők minimál ár alatt dolgoztak fel egy megrendelést, akkor a felperes az ezzel kapcsolatos véleményét csak kifejthette, de az üzletkötésre engedélyt nem adhatott, arra csak az ármenedzser, az üzletágvezető, és az ügyvezető volt jogosult. A döntésüket a felperes nem változtathatta meg. Az üzletágvezetőnek jogában állt egyedi megállapodásokat kötni, melyet a felperes nem változtathatott meg, de kihatással volt a felperes teljesítményére is.

A második pont tekintetében kifejtette, hogy az alperes nem bizonyította, hogy a felperes mely esetekben alkalmazta „nem megfelelően” az árkedvezményeket, és azt sem, hogy ezzel jelentős haszonkiesést okozott volna az alperesnek. Az alperes által becsatolt, számítógépes programból kinyert táblázat sem támasztotta alá ezeket, és csak annyi volt belőle megállapítható, hogy minimál ár alatti értékesítésre mindösszesen 608.820 forint összeértékben került sor. Az alperes nem bizonyította, hogy 2010-ben az árbevételi terv 95,2%-os teljesítése, illetve a 2,51-os szintű kalkulációs faktor elérése kizárólag a felperes magatartására volt visszavezethető, ezért a felmondás ezen pontja valótlan és okszerűtlen volt.

A harmadik ponttal összefüggésben kimondta, hogy felmondási indokként nem lehet olyan magatartásra hivatkozni, amelyet a munkáltató korábban már értékel, ezért az alperesnek az írásbeli figyelmeztetésre való hivatkozása a kétszeres értékelés tilalmába ütközött.

A negyedik pont esetében megállapította, hogy az túl általános, nem tartalmazta, hogy a felperes milyen esetben, kivel és mivel szemben viselkedett közönyösen, elutasítóan, és ez miben nyilvánult meg. Az alperes részletes tényelődást nem tett, és nem is bizonyította a felmondási indok valóságát.

Az ötödik pontról kifejtette, hogy a felperes 07.00 és 17.00 óra között kötetlen rugalmas munkaidőben napi 8 órát volt köteles dolgozni a munkaszerződése szerint, így a két óra távollét ebédidőben engedélyezett volt a részére, erről egyeztetnie sem kellett senkivel, ezért ezen ok sem szolgálhatott a felmondás jogszerű indokául. Az alperes a felperes ezen magatartását is

értékelte már korábban, mivel utólag szabadságot íratott ki vele. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.20.645/2013/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. Az alperes perköltség és illetékfizetési kötelezettségét mellőzte, a felperest első- és másodfokú perköltség, valamint eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek a rendes felmondás 3., 4. és 5. pontjával kapcsolatos indokolásával egyetértett, ezért az alperes ezekről szóló fellebbezési érvelését alaptalannak találta.

A rendes felmondás 1. és 2. pontjai tekintetében annyiban egyetértett a munkaügyi bírósággal, hogy ezen indokok nem a munkáltató működésével, hanem a felperes magatartásával összefüggő okokat tartalmaztak, és így az alperes intézkedését ebből a szempontból kellett vizsgálni.

A tényállást kiegészítette annyival, hogy a felperes 2007. december 3-ai keltezésű munkaköri leírása szerint kötelezettsége volt a beosztottak teljesítményének rendszeres értékelése folyamatos visszajelzésekkel a személyi beszélgetéseknél, továbbá rendszeres együtt utazások alkalmával, szükség esetén a nem megfelelő munkatársak leváltása; az új kollégák betanításában történő aktív részvétel. Felperesnek rendszeres havi üzletkötői értekezleten informálnia kellett kollégáit a vállalt célkitűzéseiről, képviselnie kellett a céges döntéseket. Rendszeres forgalmi elemzések, statisztikák, kimutatások és jelentések alapján értékelnie kellett eladási területének teljesítményét. A munkaszerződés melléklete szerint az alperes a felperes által vezetett értékesítési terület részére éves, valamint havi forgalmi és árbevételi tervet írt elő, meghatározta továbbá az úgynevezett kalkulációs faktort és előírta azt is, miszerint feladata a területére beosztott üzletkötők munkájának ellenőrzése és annak dokumentálása. A felperes felelt eladási területén az eredményességért, az üzleti célok megvalósulásáért.

A kiegészített tényállás alapján az elsőfokú bíróság a felmondás 1. és 2. pontjával kapcsolatban a per adatait és a tanúvallomásokat tévesen értékelte. A felperes értékesítési területe munkavállalói létszáma változása nem lehetett kiemelt jelentőséget tulajdonítani. H.N. 2010. januárjában nyújtotta be a felmondását, de május 29-ig részmunkaidőben tovább dolgozott, és az alperes a helyére 2010. április elején felvette S.G.-t. B.N. munkaviszonya úgy szűnt meg 2010. márciusában, hogy előtte két hónappal az alperes munkaviszonyt létesített Gy.L.-vel, ezért az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a munkavállalók pótlásáról gondoskodott. K.ZS. és N.G. munkakörének módosítására úgy került sor, hogy helyettük az alperes április, november hónapokban vett fel újabb munkavállalót. A felperes nem volt elzárva a megrendelőkkal való megállapodástól, így nem volt elfogadható az az érvelése, hogy az új üzletkötők az első két hónapban üzletet nem köthettek, ez jelentősen befolyásolta az értékesítési eredményeket. H.I., a másik

értékesítési vezető tanúvallomása alapján megállapította, hogy „a vezető kiemelhet üzletkötőt a csoportjából és beállhat üzletkötésre az értékesítési vezető is, hogy ezt az átmeneti időre vonatkozó forgalmi kiesést pótolja”. Megállapíthatónak találta azt is, hogy a fluktuáció ugyanúgy érintette a másik csoportot is, mint ahogy a gazdasági válság is, ennek ellenére a másik két értékesítési terület az előírt terveket teljesítette, mégha H.I. csoportjánál 2009-ben nem valósult meg. Ezeket a felperes is elismerte.

Okszerűtlenül értékelte a bizonyítékokat az elsőfokú bíróság az ármenedzser, az üzletágvezető és az ügyvezető minimál ár alatti értékesítéssel összefüggő jogosultságairól. SZ.P. ármenedzser tanúvallomásából megállapítható, hogy az üzletkötő feladata volt, hogy az üzletkötés előtt egyeztessen az értékesítési vezetővel, és így az üzletkötésre csak akkor kerülhetett sor, ha az értékesítési vezető elfogadja az árkedvezményt. A felperes feladata volt az üzletkötőtől ezt a fajta egyeztetést megkövetelni, ellenőrizni és elmulasztása esetén jogkövetkezményt alkalmazni. Ezen kívül általában megbeszélték az árkedvezményt a felperessel, elenyésző esetben fordult elő, hogy a felperes tudta nélkül adott engedélyt nagyobb kedvezményre.

A minimálár alatti értékesítés 2009-ben 368.027,- forint, 2010-ben 608.820,- forint hiányt eredményezett, így megállapítható volt, hogy a terven aluli teljesítés és az elvárt faktorszint elmaradása általában a nem megfelelő árképzés eredménye volt. A felperes felelőssége abban állt, hogy nem tanította meg az üzletkötőket a helyes árképzésre.

A másodfokú bíróság szerint a felperes feladata volt az új üzletkötők betanításában való aktív részvétel, rendszeres ellenőrzésük, a forgalmi adatok figyelemmel kísérése, beosztottai értékelése. A tervszámok teljesítéséért a felelősség a felperest terhelte. Az a körülmény, hogy a felperes 2007. óta nem teljesítette az árbevételi terveket, azt támasztotta alá, hogy munkaköri kötelezettségeit figyelmen kívül hagyva végezte a munkáját, emiatt az alperes jogszerűen értékelhette a megelőző hosszabb időszak eredményeit, ennek folytán a felperes munkaviszonyát megszüntető rendes felmondás valós és okszerű indokokon alapult.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet megváltoztatását - tartalmilag hatályon kívül helyezését - és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Hivatkozása szerint a felmondás jogellenessége tekintetében a jogerős ítélet a Pp. 253. § (2) bekezdésébe és az 1. §-ba ütközik. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdésében foglaltakon túlterjeszkedett, azt megsértette. Az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben helyesnek mondta ki, annak szinte minden pontjában az ítéletet helybenhagyta, ennek ellenére azt megváltoztatta. A másodfokú bíróság a felperes hátrányára elfogult volt, mert csak azokat a tényeket vette figyelembe, melyek felperes hátrányára írhatók. A másodfokú ítélet következetlen,

ellentmondásos, és a mérlegelési jogkörén túlterjeszkedve egyoldalú és nem pártatlan, sértve a Pp. 1. §-ában írtakat.

Hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet a felmondás 3., 4., és 5. pontja tekintetében egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletében írtakkal, ennek ellenére a felperes kereseti kérelmét elutasította. A felperesi magatartást elfogultan, iratellenesen és a tanúk vallomását egyoldalúan értékelte. M.N. vallomását fogadta el annak ellenére, hogy a tanú a felperessel szemben végig elfogult volt, a felperest a munkavégzése során hátráltatta, és a tanú vallomása ellentétben állt a többi tanú vallomásával.

Vitatta, hogy az alperes gondoskodott volna a munkatársak pótlásáról, illetve álláspontja szerint a fluktuáció kihatással volt a tervszámok teljesítésére is. Utalt rá, az értékesítési területen a személyes kapcsolatok számítanak, ezek csak idővel alakulnak ki, emiatt az új munkatársak kevésbé tudtak jól teljesíteni.

Elfogadhatatlannak találta azt az utalást a másodfokú bíróság részéről, hogy az egyik tanúvallomás alapján akár hat ember helyett egyedül is hozhatta volna a tervszámokat, ha maga kötötte volna meg az üzleteket. Érvelése szerint, ha ezt így meg lehetett volna valósítani, akkor nem lett volna szükség az üzletkötőkre.

Hivatkozott arra is, hogy H.I. az alperestől egzisztenciálisan függött, ezért nem volt elfogulatlannak tekinthető. Nincs jelentősége álláspontja szerint a felmondás jogszerűsége szempontjából, hogy az alperes más területein is volt-e fluktuáció, mivel arra nem volt adat, hogy más területen milyen tervszámokat kaptak és azokat tudták-e teljesíteni. Ugyanakkor nem volt elvárás a felperessel szemben, hogy a többi terület átlageredményét teljesítse.

A másodfokú bíróság félreértette a felperes érvelését az árképzést illetően, akárcsak az alperestől egzisztenciálisan függő Sz.P. tanúvallomását. H.I. vallomása ebben a körben a felperes állítását támasztotta alá.

A jogerős ítélet 8. oldalán szubjektív, értelmetlen megállapítások szerepelnek, melyek nem hozhatóak összefüggésbe a felperes munkaviszonyának megszüntetésével, mivel senki nem mondta azt, hogy az ott megjelölt feladatokat a felperes nem végezte el. Okszerűtlen, tény és iratellenesek az ítélet ezen következtetései. Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a másodfokú ítélet „helyben hagyását” - azaz hatályában fenntartását - és a felperest a felülvizsgálati eljárás költségeinek megfizetésére kötelezni.

Hivatkozása szerint a másodfokú bíróság helytállóan hozta meg ítéletét, a tanúvallomásokat helyesen értékelte. Vitatta a felperes felülvizsgálati érvelését.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése

értelmében. A Pp. 272. § (2) bekezdése kimondja, hogy a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. A Kúria a felperesnek a Pp. 1. §-ára és 253. § (2) bekezdésére tett hivatkozását vizsgálhatta [Pp. 270. § (2) bekezdés].

A felperes felülvizsgálati kérelmében előadta, hogy a másodfokon eljáró bíróság a hátrányára elfogult volt, majd ezt követően azt sérelmezte, hogy csak azokat a tényeket és bizonyítékokat vette figyelembe, melyek ránézve hátrányosak voltak. A felperes ugyan hivatkozott a Pp. 1. §-ában írtakra, azonban felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg, hogy a másodfokú bíróság mely eljárása, vagy döntésének mely része nem volt pártatlan. A felperes által ezzel összefüggésben előadott tényeloadás tartalmilag arra vonatkozott, hogy a másodfokú bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján tévesen állapította meg, a bizonyítékokat helytelenül értékelte, azonban nem jelölte meg a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 206. § (1) bekezdését. A megsértett jogszabály helyes megjelölése nélkül a Kúria a bizonyítékokat nem mérlegelhetette felül [Pp. 272. § (2)].

Téves volt az a felperesi hivatkozás is, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdésében írtakon túlterjeszkedett, mivel az ítélet indokolásából megállapítható volt, hogy az alperes rendes felmondásának 3., 4. és 5. pontjai tekintetében értett csak egyet az elsőfokú bíróság érvelésével, míg az 1. és 2. pontok tekintetében - az alperes fellebbezésében írtakra tekintettel - más jogi álláspontra helyezkedett, és ezért változtatta meg a munkaügyi bíróság ítéletét. Ezt azonban a Kúria a mérlegelés jogellenességére vonatkozó konkrét érvelést érintő anyagi jogi jogszabály megsértése megjelölése hiányában érdemben nem bírálhatta felül.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján.

A felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-a alapján viseli a felülvizsgálati eljárási illetéket.

Budapest, 2014. november 26.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Bagjos Csaba s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró
A kiadmány hitelül:Nné tisztviselő

